

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH.
NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Warszawa
~~Pocztą polową 53~~ dn. 26. maja 1922 r.

8688 J₂

Oddział II Informacyjny

Nr 14940 /II. Inf/II.A.

DO

Tel. wewn. Nr 137.

ADJUTANTURY GENERALNEJ

Belweder.

Przedkładam do wiadomości raport attache wojskowego w Paryżu w sprawach rosyjskich.

Informacje, dotyczące się konwencji wojskowej rosyjsko-niemieckiej, są zgodne z wiadomościami nadchodzącymi z innych poważnych źródeł.

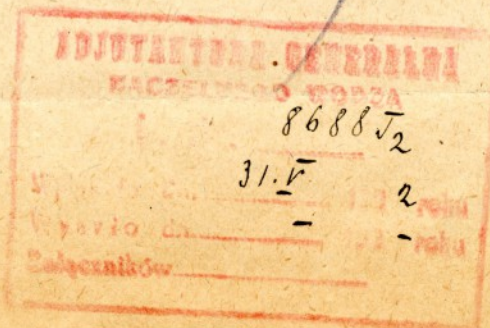
1 załącznik.

Otrzymują:

Adjutantura Gen.
Gabinet Ministra
Szef Sztabu Gen.
Szef Osisłej Rady Woj.
M.S.Z.- D.V.
Att. Wojsk. w Moskwie, Pradze,
Bukareszcie, Belgradzie, Bu-
dapeszcie, Kons-polu, Rydze,
Rewlu, Helsingforsie, Londynie i
Rzymie.
Rtm. Dubicz w Gdańsku.

SZEF ODDZIAŁU II. SZTABU GEN.:

ppużk.p.d. Szt. Gen.

Paryż, dnia 11. maja 1922 roku.

DO

Ścisłe tajne.

WYDZIAŁ WYWIADOWCZY ODDZ. II. SZT. GEN. M. S. WOJSK.

Warszawa.

Sprawy rosyjskie.Koła bolszewickie.

✓ Otrzymano od osoby należącej do wojskowych kół sowieckich i dobrze obeznaney ze stosunkami berlińskimi, następujące informacje w kwestji doniosłości politycznej i wojskowej bloku sowiecko-niemieckiego.

1/ Konwencja wojskowa pomiędzy Rosją sowiecką i Niemcami formalnie podobno nie jest jeszcze zawarta, aczkolwiek jest już ostatecznie opracowana Treść konwencji jest trzymana w bardzo ścisłej tajemnicy i jest znana li tylko kilku przedstawicielom sowieckim, należącym do najwyższych kół rządowych. ✓ Ma ona nosić charakter raczej wojskowo-ekonomiczny, niż wojskowo-polityczny. ✓ Według niej Niemcy zobowiązali się wskrzesić i zorganizować w Rosji, mianowicie w rejonie Perm-Samara-Ural, ogromne centrum przemysłu wojennego, oraz mają pomóc rządowi sowieckiemu w odbudowie kolei żelaznych i zorganizowaniu transportu i żeglugi morskiej. ✓ Najprzód mają być odbudowane koleje łączące Ural z portem Piotrogradzkim, następnie zaś strategiczne linie kolejowe, prowadzące do granicy Polski.

W razie komplikacji wojennych plan wspólnej akcji ma być uzgodniony i prace przygotowawcze w tym kierunku są podobno posunięte dość daleko.

✓ Personel techniczny, należący do różnych niemieckich zakładów przemysłowych i fabryk, które pracowały podczas wojny, a obecnie są przekształcone lub zwinęte, został już licznie wysłany do Rosji.

2/ Z chwilą, gdy w Genewie wyłoniły się trudności i powstała tarcia pomiędzy delegatami sowieckimi i przedstawicielami innych państw, nastrój agresywny znacznie wzrósł w Rosji, aczkolwiek nie pozwala jeszcze wyrokować o dalszych zamiarach w tym kierunku rządu bolszewickiego. ✓ W imię jego pan

ści armji polskiej.

Przypuszczalnie czynione jest to w celu przygotowania opinii publicznej do ewentualnego zbrojnego wystąpienia sowietów.

Jednocześnie szukając jakby zgóry usprawiedliwienia za ewentualne wypowiedzenie wojny, lub też z zamiarem szantażowania opinii publicznej, w tutejszych kołach bolszewickich słyszy się: "Jeżeli konferencja w Genui nie uda się, Rosja nie będzie miała innego wyjścia i będzie musiała znowu wojować. Jedni opływają w dobrobyt, my zaś ginimy z głodu. Jeżeli więc nie chcąc dać dobrowolnie nadmiaru tego w co opływają, to będziemy zmuszeni wydrzeć im ręką zbrojną i t.d."

Informator mój otrzymał również wiadomości z sowieckich wojskowych kół że podobno istnieje jakieś porozumienie pomiędzy bolszewikami i węgry na wypadek wystąpienia Rumunii. Pomoc węgry miałaby się wyrazić w tym wypadku w podniesieniu powstania na tyłach armji rumuńskiej, a mianowicie w Transylwanji, gdzie ludność miejscowa jest wrogo usposobiona do rządów rumuńskich.

Koła prawicowe i umiarkowane.

W rozpisaniu koła francuskiego
W tutejszych powyższych kołach panuje duże zadowolenie z obrotów *Wrigla* które bierze konferencja w Genui. Szczególnie stanowisko Francji znajduje duże uznanie i znowu słyszą się dla zmiany, nawet u tych, którzy niedawno widzieli przyszłość Rosji w sojuszu z Niemcami, zdanie, że Rosja pobolszewicka powinna utworzyć blok z Francją i Ameryką. Ze strony francuzów bardzo czynnym w tych kołach jest b. poseł francuski w Piotrogradzie p. Paleologue - osobisty przyjaciel p. Poincare'go resztą niefortunny, aczkolwiek cieszący się zaufaniem, inspirator jego w sprawach rosyjskich. Monarchiści szczególnie starają się przekonać francuzów, że germanofilizm ich był li tylko wymuszony i chwilową taktyką, jako protest przeciwko popieraniu przez niektórych polityków francuskich idei wielkiej Polski kosztem Rosji.

Tłomaczenia te są podawane przez monarchistów, którzy jak np. gen. Koch-

je rozbieżność poglądów, lecz głównie tylko co do czasu rozpoczęcia akcji zbrojnej.

Bardziej umiarkowani bolszewicy są za tem, żeby nie angażować się w żadną nową wojnę, dopóki pomoc efektywna Niemiec nie jest jeszcze zapewniona. Tego zdania ma być pomocnik Trockiego - gen. Baktijskij i większość sztabu generalnego. Natomiast Kamieniew i Trockij są zwolennikami wojny bez względu na to, kiedy i w jakiej formie wyrazi się pomoc ze strony Niemiec.

Z drugiej strony Niemcy uważają podobno, że wynik wojny, rozpoczętej w obecnych warunkach, byłby dla sowietów bardzo niepewny i z tego powodu doradzają umiarkowanie.

Naogół jednak panuje w tutejszych kołach bolszewickich przekonanie, że wystarczy najmniejszego fałszywego kroku ze strony Francji, Polski, lub Małej Entente'y, żeby dać sowietom powód do rozpoczęcia wojny, zrzuciwszy z siebie wszelką odpowiedzialność za jej wywołanie.

Pierwsza akcja miałaby być skierowana przeciwko Polsce, gdyż sowiety liczą, że Rumunja, nie będąc bezpośrednio zaatakowana, nie wystąpi, nie bacząc na istniejącą konwencję wojskową.

Współdziałanie i pomoc ze strony Niemiec rozpoczęłyby się dopiero po wtargnięciu czerwonej armii do Polski, przyczem, jak wyraziła się osoba, dająca powyższe informacje, będzie zastosowany "system gen. Zeligowskiego", t.j. że część wojska niemieckiego wypowie posłuszeństwo rządowi niemieckiemu i wystąpi na własną rękę, odcinając korytarz gdański i działając na tyłach armii polskiej, z północy w kierunku na Warszawę.

Cała akcja obliczona jest na szybkość działania, żeby nie dać sojusznikom możliwości okazania pomocy Polsce, dlatego też bolszewicy pokładają główne nadzieje na swoją kawalerję.

Pozatem z tutejszych kół bolszewickich rozpuszczane są pogłoski, rzekomo oparte na ścisłych danych, że Francja pcha Polskę na wojnę z sowietami uwarunkowaną udzielenie Polsce znacznej pożyczki od podwojenia liczebno-

wickij nie skompromitowali się w oczach francuzów swojami sympatjami, germanofilskimi i cieszą się dotychczas sympatjami z czasów wspólnej walki na froncie francuskim podczas wojny.

Jednocześnie gen. Lochwickij pracuje w kierunku przekonania francuskich kół wojskowych do Wrangla, co jemu się dotychczas jednak niebardzo udaje.

W wojskowych kołach francuskich opinia Wrangla jest zbyt negatywna, o czem niejednokrotnie miałem możność przekonania się osobiście, żeby móc przypuścić, że argumenty gen. Lochwickiego będą mogły ją zmienić.

Zmiana w tym kierunku mogłaby nastąpić jedynie ze względów politycznych, obecnie jednak nie widać jeszcze koniunktury, która mogłaby to wywołać i usprawiedliwić.

ZASTĘPCA ATTACHE WOJSKOWEGO:

W. D O W B O R

R o t m i s t r z.

Za zgodność odpisu: *Heckler*

